

УДК 339.56

DOI: 10.15587/2313-8416.2015.39537

СУЧАСНИЙ СТАН ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ТОВАРАМИ В УКРАЇНІ

© Т. Л. Вишинська, О. В. Генералов, І. М. Севрук

У статті проаналізовано географічну структуру експорту товарів з України упродовж 2013–2014 рр. Наведено географічну структуру імпорту товарів до України упродовж 2013–2014 рр. Представлено аналіз географічної структури Прямих іноземних інвестицій в економіку України в 2002, 2010–2014 рр. Представлено динаміку розвитку зовнішньої торгівлі товарами в Україні за 2010–2014 рр. Проаналізовано експорт та імпорт товарів до України з таких офшорних юрисдикцій, як: Кіпр, Беліз та Віргінські острови (Брит.) упродовж 2009–2014 рр.

Ключові слова: зовнішня торгівля товарами, офшорні юрисдикції, інвестиції, експорт, імпорт, товари

The regional structure of merchandise exports from Ukraine during 2013–2014 is analyzed in the article. The regional structure of merchandise imports to Ukraine during 2013–2014 is characterized. The regional structure of direct foreign investment in Ukraine during 2002, 2010–2014 is demonstrated. The dynamics of foreign merchandise trade in Ukraine during 2010–2014 is illustrated. The analysis of exports and imports to Ukraine from offshore jurisdictions such as Cyprus, Belize and the Virgin Islands (Brit.) during 2009–2014 is undertaken

Keywords: foreign trade, offshore jurisdictions, investment, export, import, merchandise

1. Вступ

Зовнішня торгівля по праву є однією з основних складових зовнішньоекономічних зв'язків держави. Згідно визначення Дж. Сакса, «економічний успіх будь-якої країни ґрунтується на зовнішній торгівлі. Ще не одній країні не вдалося створити ефективну економіку, ізольовану від світової економічної системи». Зовнішня торгівля посідає корінне місце у розвитку економіки України.

2. Постановка проблеми

В умовах активізації процесів глобалізації світового господарства посилюється роль зовнішньоторговельних відносин країни. Саме міжнародна торгівля як форма міжнародних економічних відносин є складовою врівноваженого економічного розвитку суспільства [1], сприяє посиленню конкурентоспроможності національної економіки, підвищує рівень життя населення та забезпечує найповніше задоволення його потреб. З огляду на високий ступінь впливу екзогенних факторів на економіку України в сучасних умовах, зовнішньоекономічна діяльність зазнає негативних змін, що актуалізує необхідність дослідження її стану.

3. Літературний огляд

Теоретичний базис розвитку зовнішньої торгівлі належить таким відомим західним вченим-економістам, як А. Сміт, Д. Рикардо, В. Леонт'єв, Б. Олін, Е. Хекшер, Д. Хьюм та ін. Проблеми сучасного розвитку зовнішньої торгівлі досліджують такі вітчизняні вчені, як І. Бураковський, О. Гав-рилюк, А. Мазаракі, Ю. Макогон, Т. Мельник, О. Єлі-сеєнко, Є. Савельєв, Т. Циганкова та ін. [2–6]. Проте, зважаючи на активізацію трансформаційних процесів, що відбуваються у світі та Україні, виникає необхідність у вивченні новітніх тенденцій розвитку зовнішньої торгівлі товарами в Україні та визначенні пріоритетних напрямів і перспектив розвитку зовнішньоторговельних відносин України.

Виходячи з цього, *мета статті* полягає у дослідженні сучасного стану зовнішньої торгівлі товарами в Україні та окресленні перспектив її подальшого розвитку.

4. Аналіз сучасного стану зовнішньої торгівлі товарами в Україні

Зовнішня торгівля – це система економічних відносин між країнами, основна мета якої полягає у ввезенні та вивезенні товарів і послуг. Об'єктами зовнішньої торгівлі є товари: готова продукція, сировина, напівфабрикати; продукти інтелектуальної власності: патенти, ліцензії, фірмові знаки та ін.; послуги: міжнародний туризм, транспортні, страхові, посередницькі, будівельні операції тощо. Зовнішня торгівля дає країнам можливість спеціалізуватися з тих видів діяльності, в яких вони мають порівняльні переваги, дисциплінує вітчизняних виробників, обумовлює вищу продуктивність праці [6].

Процеси інтеграції національної економіки у світове господарство супроводжуються низкою ендогенних та екзогенних чинників, які мають гальмівний вплив. За [7] основними зовнішніми чинниками, що ускладнюють та обмежують право України входити у світове господарство як повноправного партнера є:

– посилення міжнародної конкуренції на товарних ринках, низька конкурентоспроможність української продукції;

– нові вимоги споживачів до якості товарів, тобто цінові фактори стали вторинними, а фактори новітніх технологій та гарантії якості продукції – первинними;

– застосування країнами-конкурентами форм протекціонізму та дискримінація українських експортерів, зокрема, ускладнення процедури сертифікації продукції;

– складність входження в міжнародне співробітництво по причині невідповідності міжнародним стандартам захисту прав інтелектуальної власності.

Розгляд структури зовнішньої торгівлі України затверджує визначальну частку торгівлі товарами. Згідно даних СОТ у 2013 р. на Україну припадало 0,34 % всього світового експорту товарів та 0,41 % – імпорту [8]. За результатами 2013 р. у рейтингу світових експортерів товарів Україна зайняла 53 місце, а у рейтингу імпортерів – 40 місце [9], що підтверджує високий рівень інтегрованості країни у світове господарство та її залежність від змін факторів зовнішнього середовища.

За даними Державної служби статистики України за 2014 р. експорт товарів становив 53913,5 млн дол. США, імпорт – 54381,8 млн дол. Порівняно із 2013 р. експорт скоротився на 13,5 % (на 8392,4 млн дол.), імпорт – на 28,3 % (на 21452,8 млн дол.). Негативне сальдо становило 468,3 млн дол. (за 2013 р. від'ємне – 13528,7 млн дол.) [10].

На формування негативного сальдо вплинули окремі товарні групи: палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки (13103,7 млн дол.), пластмаси, полімерні матеріали (2462,9 млн дол.), фармацевтична продукція (2217,1 млн дол.), засоби наземного транспорту, крім залізничного (2157,8 млн дол.), механічні машини (1936,4 млн дол.), електричні машини (1124,2 млн дол.) [10].

У 2014 р. зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 217 країн світу. Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 17004,7 млн дол., або 31,5 % від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з 2013 р. на 431,2 млн дол., або на 2,6 % (у 2013 р. – 16573,5 млн дол., або 26,6 %). Зокрема, зріс обсяг поставок жирів та олій тваринного або рослинного походження на 58,4 %, деревини і виробів з деревини – на 21,8 %, електричних машин – на 10,6 %, механічних машин – на 5,5 %, зернових культур – на 5 % [10].

Найсуттєвіші експортні поставки серед країн ЄС здійснювались до Польщі – 4,9 % від загального обсягу експорту (чорні метали, руди, шлак і зола, електричні машини), Італії – 4,6 % (чорні метали, зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Німеччини – 3 % (електричні машини, одяг та додаткові речі до одягу, текстильні, механічні машини) та Угорщини – 2,8 % (електричні машини, чорні метали, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки); серед інших країн до Росії – 18,2 % (механічні машини, чорні метали, продукти неорганічної хімії), Туреччини – 6,6 % (чорні метали, насіння і плоди олійних рослин, добрива), Єгипту – 5,3 % (чорні метали, зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Китаю – 5 % (руди, шлак і зола, зернові культури, жири та олії тваринного або рослинного походження), Індії –

3,4 % (жири та олії тваринного або рослинного походження, чорні метали, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки) та Білорусі – 3 % (чорні метали, залишки і відходи харчової промисловості, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки) (рис. 1).

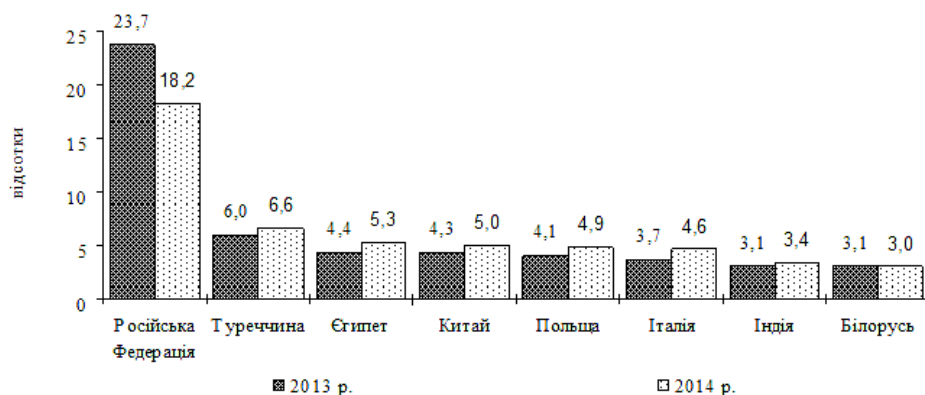

Рис. 1. Географічна структура експорту товарів з України упродовж 2013–2014 рр., %*

*Джерело: складено авторами на основі [10, 11]

Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Італії на 5,7 %, Єгипту – на 5,3 %, Польщі – на 3,9 % та Німеччини – на 2,5 %. Одночасно скоротився до Росії на 33,7 %, Білорусі – на 16,7 %, Індії – на 7,1 % та Туреччини – на 5,1 % [10, 11].

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 21059,8 млн дол., або 38,7 % від загального обсягу, та зменшився проти 2013 р. на 5707,1 млн дол., або на 21,3 % (за 2013 р. обсяг імпорту становив відповідно 26766,9 млн дол. та 35,3 %). Скоротились поставки засобів наземного транспорту, крім залізничного, на 56,5 %, паперу та картону – на 34,6 %, механічних машин – на 32 %, різноманітної хімічної продукції – на 28,9 %, фармацевтичної продукції – на 21,1 %, електричних машин – на 20,6 %, пластмас, полімерних матеріалів – на 17,4 % [11].

Найбільші надходження серед країн ЄС здійснювались із Німеччини – 9,9 % від загального обсягу імпорту (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, механічні машини, засоби наземного транспорту, крім залізничного), Польщі – 5,6 % (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, електричні машини, пластмаси, полімерні матеріали), Італії – 2,8 % (механічні машини, фармацевтична продукція, пластмаси, полімерні матеріали), Угорщини – 2,7 % (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, електричні машини, пластмаси, полімерні матеріали); серед інших країн із Росії – 23,3 % (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, механічні та електричні машини), Китаю – 9,9 % (електричні та механічні машини, пластмаси, полімерні матеріали), Білорусі – 7,3 % (палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, засоби наземного транспорту, крім залізничного, механічні машини) та США – 3,5 % (механічні машини, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, засоби наземного транспорту, крім залізничного) (рис. 2).

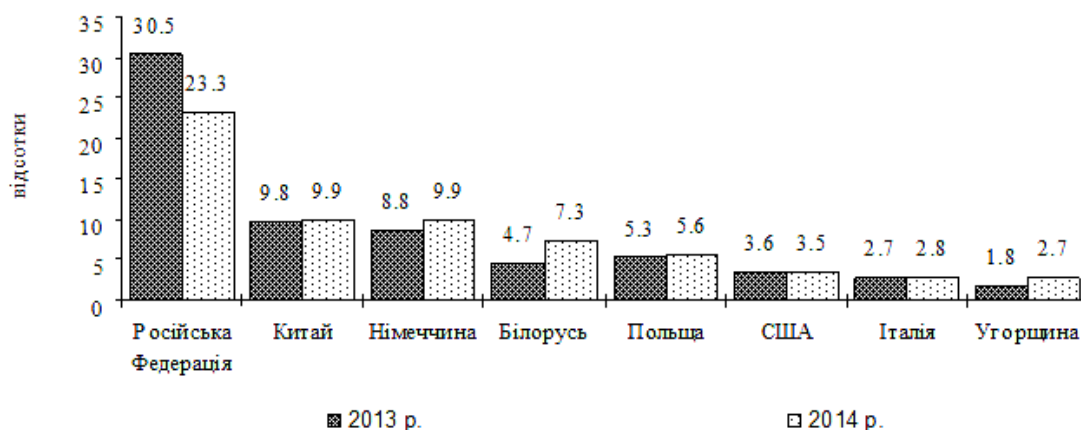

Рис. 2. Географічна структура імпорту товарів до України упродовж 2013–2014 рр., %*

*Джерело: складено авторами на основі [10, 11]

У 2014 р. порівняно з 2013 р. імпорт товарів збільшився тільки з Білорусі на 10,7 % та Угорщини на 4,6 %, з решти найбільших країн-партнерів зменшився: з Росії – на 45,1 %, США – на 29,9 %, Китаю – на 27,4 %, Італії – на 26,9 %, Польщі – на 24,3 % та Німеччини – на 19,5 % [11].

Основні індикатори розвитку зовнішньої торгівлі товарами в Україні за 2010–2014 рр., представлені у табл. 1. Їх аналіз дає змогу зробити висновки щодо сучасного стану та тенденцій розвитку зовнішньої торгівлі України (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка розвитку зовнішньої торгівлі товарами в Україні за 2010–2014 рр.

Показник	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.
Обсяг експорту товарів, млн. дол. США	51405,2	68394,2	68830,4	63320,7	53913,5
Темп приросту, % до попереднього року	–	33,0	0,6	–8,0	–13,5
Обсяг імпорту товарів, млн. дол. США	60742,2	82608,2	84717,6	76986,8	54381,8
Темп приросту, % до попереднього року	–	36,0	2,6	–9,1	–28,3
Баланс зовнішньої торгівлі товарами, млн. дол. США	–9337,0	–14214,0	–15887,2	–13666,1	–468,3
Коефіцієнт покриття експортом імпорту	0,84	0,82	0,81	0,82	0,99

*Джерело: розраховано авторами за даними [10, 11].

Згідно з даними табл. 1 обсяги зовнішньої торгівлі товарами в Україні є динамічними, що відповідає загальносвітовій тенденції посилення взаємодії країн світу у сфері торгівлі та свідчить про залежність зовнішньоекономічного сектору України від факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

На окрему увагу заслуговує зовнішня торгівля України з офшорними юрисдикціями, оскільки саме офшорні юрисдикції виступають основним суб'єктами інвестування в економіку України.

Аналізуючи географічну структуру Прямих іноземних інвестицій в Україну (табл. 2) необхідно відзначити, що починаючи з 2007 р. лідерство міцно посів Кіпр. Прямі іноземні інвестиції з цієї острівної країни стрімко зростали упродовж усієї незалежної України та у 2013 р. досягли 19035,9 млн дол. США. У 2014 р. даний показник зменшився на 5325,3 млн дол. США та склав 13710,6 млн дол. США [5].

Основними статтями експорту товарів з України до Кіпру є: нафта та нафтопродукти, вугілля

кам'яне, руди та концентрати титанові, недорогоцінні метали та вироби з них, а також продукти рослинного походження, такі як кукурудза, ячмінь, насіння свиріпи або ріпаку. Основними статтями імпорту товарів з Кіпру до України є: цитрусові та лікарські засоби.

Основними статтями експорту товарів до Віргінських островів (Брит.) є: мінеральні продукти, зокрема нафта та нафтопродукти; недорогоцінні метали та вироби з них; жири та олії тваринного чи рослинного походження, зокрема олія [10].

Необхідно особливо відмітити та наголосити на тому, що у 2014 обсяг експорту товарів з України до Кіпру (табл. 3) різко збільшився у порівнянні з 2013 р., а саме у 1,76 рази та склав 283,7 млн дол. США. Обсяги експорту до Белізу та Віргінських островів (Брит.) у 2014 р. навпаки мали тенденцію до різкого зменшення. Відтак до Белізу вони зменшилися у 484,9 рази, а до Віргінських островів (Брит.) у 3,48 рази.

Таблиця 2
 Географічна структура Прямих іноземних інвестицій в економіку України, упродовж 2002, 2010–2014
 рр., млн дол. США*

Країна/Рік	2002	2010	2011	2012	2013	2014	Відхилення (абсолютне)				
							2010/ 2002	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012	2014/ 2013
Кіпр	602,6	9914,6	12645,5	17275,1	19035,9	13710,6	9312,0	2730,9	4629,6	1760,8	-5325,3
Німеччина	312,1	7076,9	7386,4	6317,0	6291,8	5720,5	6764,8	309,5	-1069,4	-25,2	-571,3
Нідерланди	398,8	4707,8	4822,8	5168,6	5561,5	5111,5	4309,0	115,0	345,8	392,9	-450,0
Російська Федерація	322,6	3402,8	3594,5	3785,8	4287,4	2724,3	3080,2	191,7	191,3	501,6	-1563,1
Австрія	210,9	2658,2	3423,1	3401,4	3257,5	2526,4	2447,3	764,9	-21,7	-143,9	-731,1
Велика Бри- танія	510,5	2298,8	2508,2	2556,5	2714,1	2145,5	1788,3	209,4	48,3	157,6	-568,6
Віргінські Острови (Брит.)	337,0	1460,8	1607,0	1884,9	2493,5	1997,7	1123,8	146,2	277,9	608,6	-495,8
Франція	-	2367,1	2230,7	1765,3	1825,8	1614,7	-	-136,4	-465,4	60,5	-211,1
Швейцарія	272,7	859,4	960,3	1106,2	1325,4	1390,6	586,7	100,9	145,9	219,2	65,2
США	898,0	1192,4	1043,1	936,7	991,1	862,3	294,4	-149,3	-106,4	54,4	-128,8
Польща	-	935,8	875,5	916,4	845,4	831,2	-	-60,3	40,9	-71,0	-14,2
Беліз	-	-	-	-	1055,6	642,4	-	-	-	-	-413,2
Інші країни	1473,8	7833,4	8265,2	9346,0	8471,9	6638,3	6359,6	431,8	1080,8	-874,1	-1833,6

*Джерело: складено авторами за [10].

Таблиця 3
 Експорт та імпорт товарів до України з Кіпру, Белізу та Віргінських островів (Брит.),
 упродовж 2009–2014 рр., тис дол. США*

Країна/ Рік	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Відхилення (абсолютне)				
							2010/ 2009	2011/ 2010	2012/ 2011	2013/ 2012	2014/ 2013
ЕКСПОРТ											
Кіпр	130791,5	175382,3	174415,8	168047,2	161554,9	283724,9	44590,8	-966,5	-6368,6	-6492,3	122170,0
Беліз	4529,7	5126,2	7524,5	225175,4	174718,5	360,3	596,5	2398,3	217650,9	-50456,9	-174358,2
Віргінські острови (Брит.)	378527,0	379148,1	152390,5	364775,3	384698,2	110706,6	621,1	-226757,6	212384,8	19922,9	-273991,6
ІМПОРТ											
Кіпр	49102,5	90463,5	143933,0	79550,9	70320,8	50298,8	41361,0	53469,5	-64382,1	-9230,1	-20022,0
Беліз	383,0	675,8	480,0	1052,7	5457,1	5629,1	292,8	-195,8	572,7	4404,4	172,0
Віргінські острови (Брит.)	2863,2	728,2	700,8	4740,0	2367,5	1111,5	-2135,0	-27,4	4039,2	-2372,5	-1256,0

*Джерело: складено авторами за [10].

5. Висновки

Отже, у 2014 р. зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 217 країн світу. Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 17004,7 млн дол., або 31,5 % від загального обсягу експорту, та збільшився порівняно з 2013 р. на 431,2 млн дол., або на 2,6 %. Найсуттєвіші експортні поставки серед країн ЄС здійснювались до Польщі – 4,9 % від загального обсягу експорту. Серед найбільших країн-партнерів експорт товарів збільшився до Італії на 5,7 %, Єгипту – на 5,3 %, Польщі – на 3,9 % та Німеччини – на 2,5 %. Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 21059,8 млн дол., або 38,7 % від загального обсягу, та зменшився проти 2013 р. на 5707,1 млн дол., або на 21,3 %. Найбільші надходження серед країн ЄС здійснювались із Німеччини – 9,9 % від загального обсягу імпорту, Поль-

щі – 5,6 %, Італії – 2,8 %, Угорщини – 2,7 %; серед інших країн із Росії – 23,3 %, Китаю – 9,9 %, Білорусі – 7,3 % та США – 3,5 %.

Література

1. Дячек, В. В. Зовнішня торгівля товарами підприємств України: статистичний огляд та можливі шляхи розвитку [Текст] / В. В. Дячек // Бізнес Інформ. – 2012. – № 1. – С. 11–19.
2. История экономических учений [Текст]: учеб. пособ. / под ред. В. Атомова, О. Ананьина, Н. Макашевой. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 784 с.
3. Мазаракі, А. А. Сучасні тенденції та чинники розвитку зовнішньої торгівлі України [Текст] / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник // Вісник КНТЕУ. – 2011. – № 2. – С. 5–11.
4. Макогон, Ю. В. Зовнішньоекономічні зв'язки України і залучення інвестицій [Текст] / Ю.В. Макогон // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 3 (8). – С. 208–218.

5. Мельник, Т. М. Іллегалізація сфери зовнішньої торгівлі товарами в Україні [Текст] / Т. М. Мельник, Т. Л. Вишинська // Економічний часопис XXI ст. – 2014. – № 7-8(1). – С. 44–47.

6. Єлісеєнко, О. В. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку зовнішньої торгівлі України [Текст] / О. В. Єлісеєнко, Г. С. Скобелева // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2014. – № 4. – С. 9–12.

7. Сидяга, Б. Проблеми розвитку торговельного потенціалу України [Текст] / Б. Сидяга // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2014. – Вип. 1 (10). – С. 250–256. – Режим доступу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2014/14sbvtpu.pdf>

8. World Trade Organization Statistics. Country Profile: Ukraine, 2013. [Electronic resource] / Available at: <http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBcountryPFExport.aspx?Language=E&Country=UA>

9. World Trade Report 2014. Trade and development: recent trends and the role of the WTO [Electronic resource] / Available at: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr14_e.htm

10. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

11. Експрес-випуск «Зовнішня торгівля України товарами за 2014 рік», Державна служба статистики України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

References

1. Diachek, V. V. (2012). Foreign merchandise trade of enterprises in Ukraine: statistical overview and possibilities for development. *Biznes Inform*, 1, 11–19.

2. Atonomov, V., Ananyin, O., Makasheva, N. (2000). *Istoriya ekonomicheskikh ucheniy* [The history of economic thought]. Infra-M, Moscow, 784.

3. Mazaraki, A. (2011). The current trends and factors of foreign trade of Ukraine development. *Visnyk KNTEU*, 2, 5–11.

4. Makohon, Yu. V. (2008). Foreign economic relations of Ukraine and attracting investments. *Stratehichni priopytety*, 3 (8), 208–218.

5. Melnyk, T. M., Vysynska, T. L. (2014). Foreign trade of goods illegalization in Ukraine. *Ekonomichni chasopys-XXI*, 7-8 (1), 44–47.

6. Yeliseienko, O. V. (2014). Current state, problems and prospects of foreign trade development in Ukraine. *Visnik Berdyans'kogo universitetu menedzhmentu i biznesu*, 4, 9–12.

7. Sydiaga, B. (2014). Problems of Ukraine trade development potential. *Sotsial'no-yekonomichni problemi i derzhava*, 1 (10), 250–256. Available at: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2014/14sbvtpu.pdf>

8. World Trade Organization Statistics. Country Profile: Ukraine (2013). Available at: <http://stat.wto.org/CountryProfile/WSDBcountryPFExport.aspx?Language=E&Country=UA>

9. World Trade Report 2014. Trade and development: recent trends and the role of the WTO. Available at: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/wtr14_e.htm

10. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>

11. Ekspres-vypusk «Zovnishnia torgovlia Ukrainy tovaramy za 2014 rik». Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>

*Рекомендовано до публікації д-р екон. наук, професор В. В. Юхименко
Дата надходження рукопису 18.02.2015*

Вишинська Тетяна Леонідівна, кандидат економічних наук, старший викладач, кафедра міжнародної економіки, Київський національний торговельно-економічний університет, вул. Кіото, 19, м. Київ, Україна, 02156

E-mail: tvyshynska@gmail.com

Генералов Олександр Валентинович, кандидат економічних наук, старший викладач, кафедра міжнародної економіки, Київський національний торговельно-економічний університет, вул. Кіото, 19, м. Київ, Україна, 02156

E-mail: general-xxl@yandex.ru

Севрук Ірина Миколаївна, асистент, кафедра міжнародної економіки, Київський національний торговельно-економічний університет, вул. Кіото, 19, м. Київ, Україна, 02156

E-mail: sevruk_irina@ukr.net

УДК 336.74

DOI: 10.15587/2313-8416.2015.39526

СВІТОВА ВАЛЮТА МАЙБУТНЬОГО У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ

© М.-М. Р. Деревацька

Важливою умовою забезпечення фінансової безпеки будь-якої країни являється стійкість національної валюти, а також оптимальний режим її конвертованості. Тенденція до глобалізації, об'єднання та взаємонапрямлення економічних систем призводить до необхідності формування єдиного валютного простору та пошуку тієї грошової одиниці, яка здатна буде опосередковувати процеси обміну товарами і послугами у загальносвітовому масштабі

Ключові слова: фінансова безпека, світова валюта майбутнього, «сукре», «афро», «амеро», кредитні гроші, нефіатні електронні гроші, Bitcoin